

İnsanlarda hastalığa sebep olan patojenlere ilişkin bilgiler – Aşı korur!

Hepatit B nedir?

Hepatit B, hepatit B virüslerin neden olduğu karaciğer iltihaplanmasıdır. Enfeksiyondan sonra çoğu insan ya hafif semptomlar gösterir ya da hiç semptom göstermez. Yetişkinlerde hepatit B genellikle kendiliğinden iyileşir. Ancak kalıcı (kronik) olarak devam edebilir ve uzun vadeli olarak karaciğerde ağır hasara yol açabilir. Hepatit B virüsleri dünya çapında çok farklı sıklıklarda görülür.

Hepatit B nasıl bulaşır?

İnsandan insana

Hepatit B virüsleri enfekte kişilerin kanında yüksek miktarda bulunur. Bu nedenle ciltteki küçük yaralanmalar veya mukoza tabakalarıyla vücuda girdiklerinde en küçük miktardaki kan bile bulaş için yeterlidir. Tükürük, meni veya vajinal sıvı gibi diğer vücut sıvılarında da az miktarda virüs bulunur. Cinsel ilişki sırasında da enfekte olunabilir. Bir hamile hepatit B virüsü ile enfekte olduğunda virüsler doğum sırasında çocuğa bulaşabilir. Nadir durumlarda çocuğa bulaşma hamilelik sırasında da gerçekleşebilir.

Kirlenmiş eşyalar yoluyla

Hepatit B virüsleri bir süre vücudun dışında yaşayabilir. Bu nedenle seks oyuncakları, şırıngalar, tıraş bıçakları veya diş fırçaları gibi ortak kullanılan nesnelere de enfekte olunabilir.

Hastalarda ne gibi hastalık belirtileri görülür?

Bir hepatit B enfeksiyonunda hiçbir hastalık belirtisi olmayabilir. Ancak bitkinlik hissedilebilir ve iştahsızlık yaşanabilir. Baş ve eklem ağrıları olabilir. Karı ağrısı, mide bulantısı ve kusma olabilir. Ayrıca hafif ateş de olabilir. Ciltte ve gözün akında sararma yaşanabilir. Buna sarılık denir. Sarılık nedeniyle ciltte şiddetli kaşıntı olabilir. İdrar da normalden daha koyu renkli ve dışkı normalden açık renkli görünebilir. Akut bir enfeksiyondan sonra ağır bir hastalık da oluşabilir.

Hepatit B çok sıklıkla tamamen kendiliğinden iyileşir. Ancak uzun süreli (kronik) hastalık gelişirse karaciğer kalıcı hasara uğrayabilir. Hasar birkaç yıl sonra karaciğer sirozu (karaciğerde ileri seviye yara ve küçülme) ve karaciğer kanseri gibi müteakip hastalıklara yol açabilir.

Hastalığın kuluçka süresi ne kadardır ve bulaşıcılık ne kadar sürer?

Hepatit B virüsüyle enfekte olunduktan sonra semptomlar ortaya çıkmadan önce birkaç hafta veya birkaç ay geçebilir. Enfekte olmanın ardından semptomsuz dönemde hastalığın ortaya çıkmasından kısa bir süre önce kandaki virüs miktarı en yüksek seviyede olduğundan, diğer insanlara bulaştırmak son derece kolaydır. Hastalık ortaya çıkana kadar ne kadar sürenin geçeceği kişiden kişiye değişebilir ve ağırlıklı olarak bulaşan virüslerin sayısına bağlıdır. Hastalık geçtikten sonra prensipte artık enfekte olunmaz ve ömür boyu süren bir bağışıklık oluşur. Bundan sonra hepatit B ile enfekte olunmaz. Kronik enfeksiyonlu kişiler virüsleri uzun yıllar boyu fark edilmeden taşıyabilir ve bulaşıcı olabilir.

En fazla risk altında bulunan kişiler kimlerdir?

Özellikle aşağıdakiler Hepatit B'ye yakalanma riski taşır:

- Sık sık farklı partnerleri olanlar
- Damardan ilaç alan ve aynı zamanda başka insanların şırıngalarını kullananlar
- Hepatit B hastaları ile yakın temasta bulunanlar

Bağışıklık sistemi zayıf olan kişilerde hepatit B karaciğerde ciddi müteakip hastalıklara daha kolay yol açabilir.

Hastalık durumunda nelere dikkat etmeliyim?

- Bir hepatit B enfeksiyonu kan testiyle tespit edilir.
- Hastalığın akut aşamasında mümkün olduğunca fiziksel efordan kaçınılmalıdır. Hastalığın şiddetine bağlı olarak istirahat yararlıdır.
- Hastalığın başlangıç aşamasında, karbonhidratlı ve az yağlı gıdalar tüketmelisiniz.
- Özellikle alkolden uzak durmak önemlidir.
- Tırnak makasını, diş fırçalarını veya tıraş aletlerini başkalarıyla paylaşmayın.
- Aktif bir enfeksiyonunuz varsa ve partneriniz hepatit B'ye karşı başarılı bir bağışıklık oluşturamıyorsa her zaman prezervatif kullanın. Bir enfeksiyondan sonra semptom göstermeseniz bile prezervatif kullanın.

- ▶ Kronik bir hastalık ilaçlarla iyi bir şekilde tedavi edilebilir, bu sayede tehlikeli müteakip sonuçlar sıklıkla engellenir. İlaçlar virüs çoğalmasının ve hastalığın ilerlemesini engelleyebilir ancak enfeksiyonu ortadan kaldırmaz ve bu nedenle prensip olarak uzun süreli olarak alınmalıdır.

Sağlık sektöründe çalışıyorsanız işvereni veya şirketin yetkili sağlık hizmetlerini de hastalık hakkında bilgilendirmeniz gerekir.

Kendimi nasıl koruyabilirim?

Aşı

Hepatit B'ye karşı koruyucu aşılar mevcuttur. Bebekler ve küçük çocuklar için Daimi Aşılama Komisyonu (STIKO) tarafından aşılama önerilir: Aşı, özellikle tehlike altında olan yetişkinler için de tavsiye edilir. Bunlara şu kişiler sayılabilir:

- ▶ Bağıışıklığı zayıf kişiler
- ▶ Bağıışıklık sisteminin ilaçlarla baskılanması gereken kişiler (örn. bir organ nakli öncesi)
- ▶ Ağır bir hastalık seyri beklenen kişiler (örn. HIV veya hepatit C hastası olan kişiler)
- ▶ Diyaliz hastaları
- ▶ Yüksek enfeksiyon riski olan kişiler, örn. tıbbi kurumlarda veya hepatit B enfeksiyonu olan kişilerin aile üyeleri veya partnerleri gibi kişiler
- ▶ Yüksek enfeksiyon riski taşıyan cinsel davranışları olan kişiler

Hijyen

- ▶ Cinsel ilişki sırasında hepatit B enfeksiyonuna karşı korunmak için prezervatif veya rubber dam kullanılabilir. Rubber dam'lar oral ilişki sırasında enfeksiyona karşı koruma sağlayabilen çok ince (sızıntı) bezleridir.
- ▶ İlaç kullanımında kullanılan şırıngalar ve diğer malzemeler ortak kullanılmamalıdır.
- ▶ Yüksek enfeksiyon riski olan işlerde çalışılıyorsa (örn. sağlık sektöründeki faaliyetler, seks işçileri, dövmeçiler) hepatit B'ye karşı koruma için özel hijyen kuralları geçerlidir. Konu hakkında bilgileri işverenden veya yetkili sağlık makamından öğrenebilirsiniz.

Temas veya yaralanma sonrası önleyici tedbirler

Enfekte olmuş olabileme şüphesi mevcutsa mümkün olduğunca hızlı bir şekilde doktor tarafından önleyici tedbirler alınmalıdır. Bu tedbirler özellikle ilgili kişinin aşı korumasına bağlıdır.

Nerelerden bilgi edinebilirim?

Yerel sağlık müdürlüğünden daha fazla bilgi alabilirsiniz. Hepatit B'yi bildirme yükümlülüğü olduğundan, müdürlükten mevcut durum ve hastalıkla başa çıkma konusunda bilgi edinebilirsiniz.

Danışmanlık hizmetlerinin yanı sıra Federal Sağlık Eğitimi Merkezi'nin (BZgA) diğer bilgilerini 0221 – 89 20 31 numaralı telefondan veya www.liebesleben.de internet adresinden edinebilirsiniz. Çocuklar ve gençler için ayrıntılı aşı tavsiyelerini STIKO'nun www.impfen-info.de/impfempfehlungen adresindeki güncel aşı takviminde bulabilirsiniz.

Hepatit B aşısı hakkında sık sorulan soruların cevaplarını Robert Koch-Institut'un SSS sayfasında bulabilirsiniz (www.rki.de/hbv).

STEMPEL

Yayımcı:

Bundeszentrale für gesundheitliche Aufklärung, Köln.
Tüm hakları saklıdır.

Bundesverband der Ärztinnen und Ärzte des Öffentlichen Gesundheitsdienstes e.V. iş birliği ve Robert Koch-Institut onayıyla hazırlanmıştır.

Bu kamu bilgilendirmesi www.infektionsschutz.de ana sayfasında ücretsiz indirilebilir.